

8. april 2014

FM 2014/20 & 21
Karl Lyberth

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at pålægge Naalakkersuisut straks at iværksætte udarbejdelsen af en samlet plan, der har til formål varigt at bekæmpe arbejdsløsheden. Planen skal indbefatte aktivering af passive midler i Anlægs- og Renoveringsfonden, forøgelse af midler til servicekontrakter til bygdeproduktionsanlæg samt en forøgelse af fiskekvoterne, hvor dette skønnes forsvarligt og muligt. Planen skal forelægges Inatsisartut på indeværende Inatsisartutsamling.

(Siumuts og Atassuts Inatsisartut medlemmer)

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges at forelægge Inatsisartut en samlet konkret handlingsplan med henblik på en snarlig og permanent nedbringelse af den store arbejdsløshed.

(Inuit Ataqatigiit, Partii Inuit og Partii Naleraq Inatsisartut medlemmer)

1. behandling:

Siumut kan ikke acceptere, at arbejdsløsheden her i landet nu tæller 4.500 personer. Et af målekriterierne for landets styring samt regeringsførelser er antallet af de arbejdsløse i landet. Her i landet tæller borgerne kun lidt over 56.000 mennesker og det med at 4.500 af disse er arbejdsløse, kan vi som sagt ikke under nogen omstændigheder acceptere. Derfor vil vi fra Siumut opfordre Naalakkersuisut om øjeblikkeligt at igangsætte initiativer der har til hensigt om at nedbringe antallet af arbejdsløse mærkbart.

I disse tider, hvor arbejdsløshedstallene er høje, kan vi ikke acceptere, at der i Anlægs- og Renoveringsfonden bare henstår mange midler ubenyttet. Der er i dette fond en formue på 1.4 mia. kr. der bare står passive hen, mens der på den anden side står op til 4.500 mennesker uden beskæftigelse. Dette er uacceptabelt, tingene hænger ikke sammen og tingene må ændres! Siumut kræver at disse midler ikke står passive hen, men at disse i omløb. I den forbindelse kræver Siumut, at man under udarbejdelsen af disse planer, planlægger for hele landet.

Siumut lægger vægt på, at vi ønsker at så mange byggeopgaver, renoveringsopgaver samt nedrivninger som muligt bliver igangsat. Vi ved jo, at byggeopgaver har en stor

positiv effekt i de steder hvor disse finder sted. Ikke kun i forbindelse med kommunernes større skatteindtægter, men ikke mindst i forbindelse med beskæftigelsesmulighederne for tømrere, rørlæggerne, elektrikere, malerne samt andre arbejdsmænd.

Når vi taler om byggerier, så må vi ærligt indrømme, at det i disse tider, i byggefagene i stort omfang benyttes udefrakommende arbejdskraft, hvor man ser bort fra den faglærte grønlander! Siumut vil under ingen omstændigheder acceptere sådanne forhold og vil gerne hermed fremsætte et krav over for Naalakkersuisut, at disse retter op på dette, omgående.

I forbindelse med "aktiveringen" af de midler, der står bundet i Anlægs- og Renoveringsfonden, vil vi fra Siumut ligeledes kræve, man opretter flest mulige uddannelsespladser for unge der er under uddannelse samt unge der ønsker at opstarte en uddannelse og dermed ønsker et praktiksted.

I forbindelse med drøftelsen af Anlægs- og Renoveringsfonden, ønsker vi fra Siumut, at Naalakkersuisut i forbindelse med deres fremlæggelse hos Inatsisartut medtager oplysninger om, hvilke byggeopgaver samt andre opgaver der henstår hos fonden, hvornår disse opgaver er vedtaget samt hvornår man forventer at disse opgaver bliver igangsat. Ligeledes vil vi også få oplyst, om der iblandt disse opgaver findes nogle projekter, hvis igangsættelse ikke kan betegnes som værende realistisk.

På alle steder, såvel byer som bygder, er fiskeproduktionsanlæg de vigtigste arbejdspladser. Især i de mindre byer og bygder kan man kalde disse for stedernes hjerte, hvorfor vi fra Siumut mener, at sikring af disse arbejdspladser skal prioriteres højere end andre opgaver.

Siumut er klar over, at Royal Greenland allerede nu har igangsat renovering af sine fiskeproduktionsanlæg, desuagtet mener Siumut, at Inatsisartut må hensætte særlige midler end de allerede bevilgede, til at sikre, at dette arbejde bliver gjort hurtigere end de nuværende planer allerede lægger op til.

Siumut vil gerne foreslå, at man på ny indleder dialog med Royal Greenland for at få oplysninger om, hvilke anlæg der kan renoveres straks, samt hvor store omkostninger dette renovering kommer til at indebære.

Hvis vi skal opnå at der bliver skabt endnu flere arbejdspladser inden for fiskeindustrien, så er det vigtigt at vi arbejder tæt sammen med alle aktører indenfor fiskeriet, ikke mindst med hensyn til de privatejede virksomheder. Derfor vil vi fra Siumut opfordre Naalakkersuisut om at optage kontakt til f. eks. Polar Seafood, Halibut Greenland, Upernavik Seafood samt andre, således at man sammen kan drøfte, hvordan man i samarbejde kan sikre, at der skabes endnu flere arbejdspladser.

Da det er vigtigt for alle og enhver, og dermed ikke kun for hverken fiskere, arbejdere, men for alle familier, at fiskeproduktionsanlæg er velfungerende, ønsker Siumut at vores forslag om at afsætte særlige midler til brug for i år også bliver støttet af andre partier.

Nu mens vi taler om fiskeproduktionsanlæg, så vil Siumut kræve over for Naalakkersuisut at man undersøger hvorvidt forskellige fiskekvoter, for eksempel kvoter for torsk, hellefisk samt krabber kan øges. Ikke fordi at fiskeriet kan køre uden unødige afbrydelser, men for at produktionsanlæggene kan køre mere stabilt og kontinuerligt.

Her vil vi særligt nævne, at det i forbindelse med flere fiskeproduktionsanlæg, som for eksempel i Nanortalik, Qaqortoq, Paamiut, Maniitsoq og Sisimiut, kan komme, om det er muligt at øge udenskærs kvoten for torsk, idet dette vil have en særlig gavnlig effekt for beskæftigelsen.

For at sikre stabil drift hos fiskeindustrien samt for at mindske arbejdsløshede mærkbart, så mener vi fra Siumut, at tiden nu er kommet til, at folk der ikke har fiskeri som hovederhverv også gives mulighed for at kunne indhandle fisk.

Hos Siumut mener vi, at man bør undersøge fritidsfiskeres muligheder for indhandling, især indenfor fiskeri efter torsk, havkat samt rødfisk.

Siumut vil i den forbindelse slå fast med syvtommer søm, at dette mulighed kun gives, såfremt dette ikke er til skade for erhvervsfiskernes muligheder for indhandling.

Nu når vi taler om beskæftigelsessituationen her i landet, så vil Siumut gerne, at vi ikke længere kan acceptere, at vores selskaber, her især Royal Greenland, har hensat alt for mange administrative stillinger til Danmark.

Vi skal fra Siumut kræve, at de stillinger der er flyttet til lande udenfor Grønland af vore selskaber, straks bliver flyttet tilbage til Grønland. Det er rigtigt skidt, at mange administrative stillinger i vores største og vigtigste arbejdsplads er placeret i Danmark; dette er uacceptabelt og må ændres straks. Derfor skal vi fra Siumut kræve over for Naalakkersuisut, at disse igangsætter initiativer der sigter på, at flytte disse administrative stillinger tilbage her til landet.

Landets vigtigste virksomheder, som især hidrører flertallet af landets borgere, må ledes her fra landet, blandt borgerne, hos de medarbejdere de styrer samt ikke mindst med føling med hvad der rører sig her i landet.

Her vil vi også nævnte, at vi fra Siumut ikke kan acceptere, at flertallet af officerer hos trawlerne samt andre skibe er udefrakommende mandskab. Vi har her i vort land folk der har uddannet sig som kaptajn, ligesom vi også har folk der har en uddannelse indenfor søfarten. Vi skal bruge de folk der har disse uddannelser og som kan bestride disse

stillinger, også inden for søfarten. Derfor kræver vi, at Naalakkersut til efterårssamlingen fremlægger et ændringsforslag for søfarten.

En af de ting vi i Siumut ikke kan acceptere er, at der her i landet er mange unge mennesker, der ikke kan opstarte en uddannelse, fordi uddannelsesstederne ikke kan optage flere studerende. Vi skal alle sammen medvirke til at løse dette problem, hvorfor vi må afsætte de midler der skal til for at løse det.

Med hensyn til de mange unge mennesker der står ledige, eller som ikke har mulighed for at opstarte en uddannelse, så mener vi fra Siumut at Piareersarfiit skal have øget deres kapacitet mærkbart. Vi ved jo, at der er mange der søger optagelse hos Piareersarfiit, men som ikke bliver optaget på grund af pladmangel. Derfor vil kapacitetforøgelse hos Piareersarfiit have en gavnligt effekt for mange unge mennesker.

Hvis vi skal nedbringe antallet af arbejdsløse her i landet, så vil det utvivlsomt hjælpe til, når kommunerne og organisationerne indblandes i disse initiativer, hvorfor Siumut gerne vil henstille til, at Naalakkersuisut indgår en tæt samarbejde med disse, således at de også kan føle medansvar for at løsning af dette problem.

Afslutningsvis vil vi fra Siumut takke alle partier for, at disse har ønsket at vi straks tager initiativ til at løse arbejdsløshedsproblemet. Derfor er vi fra Siumut ikke i tvivl om, at vi sammen kan igangsætte initiativer til gavn for landets borgere.

Siumut tager Naalakkersuisuts svarnotat til efterretning. Siumut mener, at alle forslag der sigter på nedbringelse af antallet af arbejdsløse, skal tages seriøst, hvorfor alle forslag skal undersøges nøje i udvalget, før endelig beslutning om forslagene.

Med disse bemærkninger ønsker vi, at alle forslag henvises til erhvervsudvalget, idet vi anser det som værende vigtigt, at alle spørgsmål, ønsker samt forslag behandles nøje i dette udvalg, uanset hvorfra i salen forslagene end kommer fra.

Vi ønsker udvalget et godt arbejde.